

АБРОЎ, -рову, м. Скала, уцёс. *Начавала хмарка залатая / На грудзях аброву-велікана... Ды вільготны след пякуча стыне / У аброва ў зморшчыне* (радкі з перакладзенага Р. Барадуліным верша М. Лермантава “Утёс”).

АБРЫДЖВАННЕ, -я, н. Дзеянне наводле знач. дзеял. абрыджваць. *У маладыя гады я крыўдаваў на бясконцае абрыджванне крытыкі, не прымаў воклічаў “адстае”* (У. Калеснік).

АБРЫДЖВАЦЬ, -аю, -аеш, -ае; *незак., каго-што*. Ганіць, лаяць. *Дзействы праходзяць пад бубны ідэалагічнай містэрыі, прэсавая блазnota абрыджвае нефармалаў* (У. Калеснік).

АБСТАЛЮНАК, -нку, м. Абсталяванне, абстаноўка. *Узяў ён адмысловы для малагабарытных кватэр гарнітур. Купілі і іншы абсталюнак* (Р. Сабаленка).

АБТОК, -у, м. Востраў. *Ніхто самахоць на гэты выкляты абток [Салоўкі] не едзе* (Ф. Аляхновіч).

АБУДЖЭНЕЦ, -нца, м. Той, хто абуджае ў каго-н. нацыянальную свядомасць, годнасць. *“Абуджэнец” — назва артыкула В. Рагойшы, прысвечанага Сяргею Палуяну* (Звязда. 26.04.97).

АБЯРОГ, -а, м. 1. Амулет, талісман. ... *абярог аберагае чалавека ад усялякай нечыці* (С. Суднік).

2. *перан.* Ахоўца, аберагальнік. *Жанчына пазбаўлена права выбару: быць абярогам сям’і, нараджаць і выхоўваць дзяцей здаровымі і разумнымі... або самарэалізавацца ў нейкай іншай дзейнасці* (С. Законнікаў).

АГАЛОМШАНЫ, -ая, -ае. 1. *Дзеепрым. зал. пр.* ад агаломшыць. *Янусь ажно перастаў жаваць, агаломшаны важкасцю мудраслоўя* (П. Васючэнка).

2. у знач. *прым.* Збянтэжаны, разгублены. *Невыпадкова прэзідэнт Кыргызстана пры абмене афіцыйнымі прамовамі меў агаломшаны выгляд* (ЛіМ. 5.04.96).

АГАЛОМШЫЦЬ, -у, -ыш, -ыць; *зак., каго*. Моцна ўразіць, ашаламіць. [Амерыканец] нас *агаломшыў*, заявіўшы: *“Вось вы ўсе наракаеце на камерцыйнае кіно. А я вам скажу, што без камерцыйнага кіно ніякага іншага ў вас не будзе...”* (ЛіМ. 31.10.97).

АГМЕНЬ, -ю, м. 1. Вогнішча, агонь. *І пакуль гарыць агмень — / дотуль цёпла сэрцу. / І не страшна ў судны дзень / цеду майму ўмерці* (А. Сус).

2. Сімвал роднага дому, сям’і. *Нараджэнню таго, што ствараецца намі, спрыяе наш нязводны хатні агмень — непагаснае цяпельца, якое мы пастаянна падтрымліваем, сілкуем цяплом уласных душ* (ЛіМ. 2.01.98).

3. Месца, цэнтр распаўсюджвання чаго-н.; ачаг. ...*кніжка “Святло Купалавага дому”, выпушчаная Дзяржаўным літаратурным музеем Янкі Купалы, складальнікам якой з’яўляецца гаспадыня гэтага агменю беларускасі Жана Дапкюнас* (ЛіМ. 17.04.98).

АГУЛАМ, прысл. ...*У знач. пабочн.* У цэлым, у выніку. *Агулам; уся гэта гісторыя з сіманаўскімі чытаннямі непрыемная і надуманая* (М. Танк).

АДБЫТЫ, -ая, -ае. Які адбыўся. *Гэта злучэнне падзей толькі што адбытай у глухім лесе драмы... у момант выклікала ў ім думку, ці не глядзяць і за ім чые-небудзь ліхія воны* (Я. Колас).

АДБЫЦЦЁ, -я, н. Дзеянне наводле знач. дзеял. адбыцца. *На думку святара, плён... гэты — у рэальнай сустрэчы беларусаў, у самім факце адбыцця гэтай падзеі* (ЛіМ. 10.07.93).

АДВАЖНІК, -а, м. Адважны чалавек. *Пакуль ёсць адважнікі, / будуць і баязліўцы. / Пакуль ёсць баязліўцы — / будуць адважнікаў* (Н. Мацяш). *Варажбітна-напорная праца ў адважнікаў паспяхова завяршылася* (В. Санько).

АДВЕДВАЛЬНІК, АДВЕДНІК, -а, м. Той, хто адведвае, наведвае каго-н. *Альберцінскі манастыр быў заўсёды абстаўлены шпігунамі... а нават некаторых адведвальнікаў паліцыя затрымлівала* (Пагоня. 4.10.96). *Увозуле трэба сказаць, наведвальнікі, адведнікі ішлі да яго бясконцай плыню* (В. Казько).

АДЗІНОТКА, -і, ДМ -тцы; Р. мн. -так; ж., **АДЗІНОТНІК**, -а, м. 1. Той, што (хто) адзін, не ў гурце. *На душы было пакутна, і, мусіць, праз тое, тры бярозкі пры дарозе, першыя з логу, здаліся цяпер адзіноткамі, хоць і шумлівымі, як і раней, у маленстве...* (М. Гарэцкі). У *“Тлумачальным слоўніку беларускай літаратурнай мовы” (1996) яно [штучнае слова “мовавед”] ужо не адзінотнік, мае сваё дзіця-стварэнне — “моваведскі”* (П. Сцяцко).

АДЗІНОТНЫ, -ая, -ае. Адзінокі. ...*мужыцкія там хаты, як завяныя завірухаю грудкі гною, выплываюць здалёк, сярод адзінотных бяроз і калодзежных сох з вагамі* (М. Гарэцкі). *Я проста папытала: “У вас столькі вучняў. Чаму вы такі адзінотны?”* (ЛіМ. 16.02.98).

АДКРЫВАЛЬНЫ, -ая, -ае. Праўдзівы, адкрыты, шчыры. ...*бацька натрапіў на творы Талстога і яму спадабалася там адкрывальная публіцыстыка, ён прачытаў і запамятаў “Сповідзь” і “Дык што нам рабіць?”*. *Імпанавала яму бязлітасная праўдзівасць гэтых твораў* (У. Калеснік).

АДЛЕЖАНЫ, -ая, -ае. Які адлежаўся. *Усе са свежымі навінамі прыходзілі, адлежаныя творы прыносілі* (М. Калачынскі).